

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 20CoCsp/3/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8821200038
Dátum vydania rozhodnutia: 31. 05. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Michal Boroň
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2022:8821200038.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Michala Boroňa a členov senátu JUDr. Daniely Babinovej a JUDr. Viery Kandrikovej v spore žalobcu: PROFI CREDIT Slovakia, s.r.o., so sídlom Pribinova 25, 824 96 Bratislava, IČO: 35 792 752, právne zastúpeného JUDr. Pavol Pospécha, advokát so sídlom Lichnerova 23, 903 01 Senec, IČO: 51 474 786, proti žalovanému: Q. R., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom W. XXX/XX, XXX XX M. N. C. - H., o zaplatenie 1.810,45 eura s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Vranov nad Topľou č.k. 5Csp/5/2021-73 zo dňa 06.09.2021, takto

rozhodol:

- I. Potvrdzuje sa rozsudok v zamietavom výroku a v súvisiacom výroku o trovách konania.
- II. Stranám sporu sa náhrada trov odvolacieho konania nepriznáva.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom Okresný súd Vranov nad Topľou (ďalej len „súd prvej inštancie“) rozhodol, cit.:

„Žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi sumu vo výške 1188,85 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5% ročne zo sumy 1188,85 eur od 2.8.2019 do zaplatenia, a to všetko do troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

V prevyšujúcej časti žalobu žalobcu zamietla.

Žalobcovi priznáva proti žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 24% s tým, že o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením.“

1.1. V odôvodnení svojho rozhodnutia okrem iného uviedol, že žalobca sa podanou žalobou domáhal voči žalovanému zaplatenia sumy 1.810,45 eura spolu so zmluvnou pokutou vo výške 0,04 % denne a úrokom z omeškania vo výške 0,4 % ročne zo sumy 1.810,45 eura od 02.08.2019 do zaplatenia, tak že tento úrok a zmluvná pokuta spolu neprevýšia sumu 2.100,- eur a odo dňa nasledujúceho po dni, v ktorom celková suma tohto úroku z omeškania a tejto zmluvnej pokuty dosiahne sumu 2.100,- eur len 5 % ročný úrok z omeškania zo sumy 1.810,45 eura do zaplatenia, a náhradu nákladov spojených s mimosúdnym uplatnením pohľadávky vo výške 109,36 eura, trovy konania vo výške poplatku za súdne konanie 108,50 eura a náhrady trov konania.

Ďalej uviedol, že považoval dohodu o výške úrokov za absolútne neplatnú (§ 41 Občianskeho zákonníka), a preto zamietol nárok žalobcu na úroky z úveru uplatnenej žalobou. Zároveň zamietol žalobu žalobcu v časti o zaplatenie zmluvnej pokuty v sume 0,04 % denne zo sumy 1.810,45 eura od 02.08.2019 do zaplatenia.

Bol toho názoru, že žalobca neunesol dôkazné bremeno čo do tvrdenia o oprávnenosti výšky uplatnenej pohľadávky v časti nároku na náklady spojené s mimosúdnym uplatnením pohľadávky,

pretože nepredložil žiadne také dôkazy, ktorými by bolo možné objektívne posúdiť a preveriť výšku pohľadávky, ktorú si uplatňuje, preto žalobu v tejto časti o zaplatenie sumy 109,36 eur zamietol.

Uzavrel, že žalobca má v danom prípade nárok iba na istinu úveru bez úroku z dôvodov uvedených vyššie. Úhrady žalovaného predstavovali sumu 911,15 eura. Na poskytnutú istinu 2.100,- eur tak zarátal platby žalovaného v sume 911,15 eura. Žalovaného tak zaviazal na úhradu sumy 1.188,85 eura (2.100,- eur - 911,15 eura = 1.188,85 eura) spolu s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 1.188,85 eura od 02.08.2019 do zaplatenia. V prevyšujúcej časti žalobu žalobcu zamietol.

O trovách konania rozhodol podľa § 255 a § 262 Civilného sporového poriadku.

2. Proti tomuto rozsudku podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalobca. V odvolaní okrem iného uviedol, že výška úrokovej sadzby podľa zmluvy, ani RPMN (ktorá zahŕňa všetky náklady spotrebiteľa spojené s úverom, teda úrok, poplatky aj rôzne iné náklady) nepresahuje uvedený dvojnásobok priemernej ročnej percentuálnej miery nákladov, teda je v súlade s právnou úpravou, nemôže byť úrok v zmluve ani v rozpore s dobrými mravmi. Bol toho názoru, že uplatnený nárok na zmluvnú sankciu a úrok z omeškania môže podľa výslovnej úpravy dosiahnuť trojnásobok úrokovej sadzby úroku z omeškania. V čase uzavretia zmluvy bol úrok z omeškania 5,05 % ročne, teda ak sa tak stane, tak od daného dňa je možné uplatňovať len zákonný úrok z omeškania. Zákonodarca tak právne aproboval a predpokladal situáciu, že sankcie za omeškanie (t.j. úrok z omeškania, pokuty, penále a podobne) môžu dosiahnuť trojnásobok úrokovej sadzby úroku z omeškania, t.j. v tomto prípade 15 %. Zmluvná pokuta je 0,04 % denne, čiže 14,6 % ročne. Navrhol zmeniť rozhodnutie v napadnutom výroku a vyhovieť žalobe v plnom rozsahu a zároveň mu priznať mu náhradu trov konania.

3. Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) preskúmal vec spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo podľa zásad uvedených v § 379 a nasl. zákona č. 160/2015 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“), bez nariadenia pojednávania, pričom dospel k záveru, že odvolanie žalobcu nie je dôvodné.

4. Podľa § 380 ods. 1 CSP odvolací súd je odvolacími dôvodmi viazaný.

5. So zreteľom na obsah odvolania žalobcu, v odvolacom konaní bol preskúmaný výrok napadnutého rozsudku, ktorým bola žaloba v prevyšujúcej časti zamietnutá, ako aj súvisiaci výrok o trovách konania, a preto výrok rozsudku, ktorým bolo žalobe čiastočne vyhovené, ktorý odvolaním napadnutý nebol, v odvolacom konaní preskúmaný nebol a ako taký nadobudol právoplatnosť (§ 367 ods. 2 CSP).

6. Po oboznámení sa s obsahom súdneho spisu, obsahom napadnutého rozsudku súdu prvej inštancie a odvolaním žalobcu, má odvolací súd za preukázané, že právny vzťah strán sporu, ktorý bol založený na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere zo dňa 20.03.2018 je potrebné posudzovať ako vzťah spotrebiteľský a je potrebné aplikovať aj ustanovenia spotrebiteľského práva, predovšetkým § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka a ustanovenia zákona č. 129/2010 Z.z. v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy.

7. Odvolací súd uvádza, že každý súd je povinný v spore so slabšou zmluvnou stranou skúmať výšku zmluvného úroku a jeho primeranosť, a to bez ohľadu na to, či sa tohto prieskumu spotrebiteľ ako slabšia zmluvná strana domáha alebo nie.

8. Zároveň odvolací súd poukazuje na to, že zmluva o úvere, v ktorej je dojednaný neprimerane vysoký úrok, ktorý možno považovať za úžerný, je bez akýchkoľvek pochybností v rozpore s ust. § 39 Občianskeho zákonníka v zmysle ktorého neplatný je právny úkon, ktorý svojím obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo ho obchádza alebo sa prieči dobrým mravom a v demokratickej spoločnosti nemôže ako celok obstať.

9. Civilnoprávna úžera spôsobuje neplatnosť právneho úkonu v celom rozsahu pre rozpor s dobrými mravmi, pretože sa poskytuje úver pri nadvláde veriteľa za úžernú cenu úveru. Pri zjavnom využití aj ľahkovážnosti dlžníka stačí, že k využitiu nadvlády nad dlžníkom dôjde hoci len z nedbanlivosti (rozsudok Krajského súdu v Prešove sp.zn. 16Co/71/2011 zo dňa 08.12.2011).

10. Podľa ustanovenia § 53 ods. 6 Občianskeho zákonníka účinného ku dňu uzatvorenia zmluvy, ak predmetom spotrebiteľskej zmluvy je poskytnutie peňažných prostriedkov, nesmie odplata podstatne

prevyšovať odplatu obvykle požadovanú na finančnom trhu za spotrebiteľské úvery v obdobných prípadoch. Pri posudzovaní obdobnosti prípadov sa prihliada najmä na finančnú situáciu spotrebiteľa, spôsob a mieru zabezpečenia jeho záväzku, objem poskytnutých peňažných prostriedkov a lehotu splatnosti.

11. Uvedené ustanovenie, ale nemožno vykladať tak, aby do odplaty obvykle požadovanej na finančnom trhu za spotrebiteľské úvery v obdobných prípadoch sa zahrňovali i údaje od tých subjektov finančného trhu, ktoré poskytujú neprímerané až úžernícke úroky. Pripustenie takejto možnosti rozhodne nebolo vôľou zákonodarcu, a preto pre účely zistenia výšky obvyklej odplaty sa musí vychádzať z údajov finančných inštitúcií poskytujúcich spotrebiteľské úvery za primerané odplaty riadiac sa zásadou dobrých mravov upravenou v ustanovení § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka.

12. Ustanovenie § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka patrí k právnym normám s relatívne neurčitou hypotézou, t.j. k právnym normám, ktorých hypotéza nie je stanovená priamo právnym predpisom a ktoré tak prenechávajú súdu, aby podľa svojho uváženia v každom jednotlivom prípade sám vymedzil hypotézu právnej normy zo širokého, dopredu neobmedzeného okruhu okolností. Pri posudzovaní, či konanie účastníka občianskoprávneho vzťahu je v súlade či v rozpore s dobrými mravmi, zákon výslovne neurčuje z akých hľadísk má súd vychádzať. Rozhodnutie o tom, či sú splnené podmienky pre použitie ustanovenia § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka alebo ustanovenia § 39 Občianskeho zákonníka je vždy potrebné urobiť po starostlivej úvahe, v rámci ktorej musia byť zvážené všetky rozhodujúce okolnosti.

13. Pri dojednaní úrokov koná v súlade s dobrými mravmi len ten veriteľ, ktorý požaduje primeraný úrok bez ohľadu na to, že dlžník uzatvára zmluvu v situácii pre neho nepriaznivej. V súlade s dobrými mravmi je preto také konanie veriteľa, ktorý sa pri poskytnutí peňažných prostriedkov uspokojí bez ohľadu na to, v akej situácii sa nachádza dlžník, s primeranou výškou odplaty za užívanie poskytnutých finančných prostriedkov, a ktorý svoje voľné peňažné prostriedky mieni zhodnotiť obvyklým spôsobom. Nie je možné neprihliadnuť na skutočnosť, že dlžník uzatvára zmluvu a dohodu o úrokoch často práve z dôvodov svojej inak neriešiteľnej finančnej situácie. Nezodpovedá preto všeobecne uznávaným vzťahom medzi ľuďmi, aby dlžník v takejto situácii poskytoval veriteľovi neprímerané až úžernícke úroky. Neprimeranou a preto odporujúcou dobrým mravom je taká výška úrokov, ktorá podstatne presahuje úrokovú mieru v dobe dojednania obvyklú, určenú najmä s prihliadnutím k najvyšším úrokovým sadzbám uplatňovaným bankami pri poskytovaní úverov alebo pôžičiek. Pri nebankových subjektoch, ktoré sú taktiež súčasťou finančného trhu sa vzhľadom na vyššiu mieru rizika vo všeobecnosti dajú akceptovať vyššie úroky, rozhodne nie však viac ako o 100 % oproti priemeru bánk. V zmluve dohodnutá úroková sadzba úveru vo výške 17,70 % viac ako trojnásobne prevyšuje priemernú úrokovú sadzbu 5,35 % uplatňovanú bankami pri poskytovaní úverov alebo pôžičiek. Dohodnutá úroková miera teda podstatne prevyšuje obvyklú úrokovú mieru, a preto je potrebné prijať záver o neplatnosti dojednania o úrokoch pre rozpor s dobrými mravmi podľa ustanovenia § 39 Občianskeho zákonníka.

14. Odvolací súd opätovne zdôrazňuje, že úroky za poskytovanie peňažných prostriedkov podliehajú ex offo súdnej kontrole vo svetle imperatívu dobrých mravov (§ 39 Občianskeho zákonníka). Z absolútne neplatnej dohody o úrokoch žalovanému nemožno priznať žiadne právo.

15. Pokiaľ ide o otázku úmyslu obohatiť sa na neprímeraných úrokoch a poplatkoch, odvolací súd poznamenáva, že rozsudok by mal dať presvedčivú odpoveď na otázku, ako je možné „len z nedbanlivosti“ poskytovať úžerné úroky a poplatky (úžerníckime ale len z nedbanlivosti). Rozsudok nesmie postrádať zdravý logický úsudok a v tomto smere sa súd musí vyrovnáť s požiadavkou podnikania s odbornou starostlivosťou vo finančných službách, ktoré čo do nepriaznivého dopadu na súkromie občanov sú veľmi časté. Je dôležité zohľadniť názor mienky odbornej i laickej verejnosti k takejto výške úrokov a poplatkov z hľadiska dobrých mravov, ktorými sú pravidlá správania, ktoré sú v spoločnosti v prevažnej miere uznávané a sú súčasťou fundamentálneho hodnotového poriadku (porov. pre zmenu aj rozhodnutie KS v Ostrave vo veci Profi Credit 16Cm944/2010,cit., Řízením bylo jednoznačně prokázáno, že smlouva o revolvingovém úvěru č. xxxxxxxxxxxx ze dne 19. 10. 2009 uzavřená mezi žalobcem a žalovaným č. 2 jakožto dlužníkem je absolutně neplatná pro rozpor s dobrými mravy podle § 39 občanského zákoníku. Soud ze zákona a z úřední povinnosti (ex officio et ex lege) hodnotí platnost právních úkonů. Příčinou rozporu s dobrými mravy je skutečnost, že výše roční procentní sazby nákladů (RPSN) u této smlouvy o úvěru činí 96,31%, jde tak o nepřiměřeně vysoké, nebo-li lichvářské úroky. Soudy je z jeho činnosti známo, že nejvyšší bankovní úroky u srovnatelných

úverů činí maximálně 20 % ročně, sjednaný úrok v projednávané věci je však téměř 5x vyšší, podle setrvalé judikatury nejvyššího soudu ČR je čtyřnásobek maximálního bankovního úroku považováno za odůvodnění právního závěru, že jde o ujednání, které je v rozporu s dobrými mravy a tedy absolutně neplatné podle § 39 občanského zákoníku (srovnej např. rozsudek nejvyššího soudu ČR z 15.12.2004 sp. zn. 21 Cdo1484/2004)". Alebo aj závery tunajšieho súdu, napr. vo veci 6Co 150/2015 a iné.

16. Pokiaľ ide o zmluvnú pokutu, táto bola v predmetnej zmluve o spotrebiteľskom úvere definovaná v článku 8 ods. 8.1. nasledovne: „V prípade omeškania Dlužníka s úhradou mesačnej splátky úveru alebo úrokov alebo jej časti, je Dlužník povinný zaplatiť Veriteľovi zmluvnú pokutu vo výške 0,04 % dlžnej sumy za každý deň omeškania (t. j. 14,6 % p.a.). Ak sa z dôvodu omeškania Dlužníka s úhradou mesačnej splátky úveru alebo úrokov alebo ich časti o viac ako tri mesiace stali podľa článku 7. ods. 7.1. písm. a) tejto Zmluvy okamžite splatnými všetky záväzky dlžníka, jed dlžník povinný zaplatiť ďalej aj zmluvnú pokutu vo výške 0,04 % dlžnej sumy za každý deň omeškania (t.j. 14,6 % p.a.) zo zosplatnených záväzkov podľa odseku 7.1. tejto Zmluvy.“ Niet pochyb o tom, že táto zmluvná podmienka nebola dohodnutá individuálne (je súčasťou formulárovej zmluvy vypracovanej veriteľom), dlžník do jej znenia zasiahnuť nemohol. Navyše dlžník je takúto zmluvnú pokutu povinný platiť dvakrát, a to pri omeškaní mesačnej splátky ako aj v prípade omeškania s úhradou mesačnej splátky o viac ako tri mesiace. Zároveň z citovaného ustanovenia zmluvy nie je zjavné, do kedy je veriteľ oprávnený túto pokutu počítať.

17. Odvolací súd preto považoval odvolaciu námietku žalobcu ohľadom zmluvnej pokuty za neopodstatnenú, nakoľko táto neprijateľná zmluvná podmienka spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech žalovanej ako spotrebiteľa. Na základe neprijateľnej, a teda neplatnej zmluvnej podmienky by nebol dôvod na priznanie uplatneného nároku na zmluvnú pokutu.

18. Žalobca naďalej porušuje zákaz ďalšieho používania neprijateľnej zmluvnej podmienky a sústavne ju používa tak, že z nej uplatňuje práva na súde.

19. Správne mu výroku vo veci samej zodpovedá aj správny výrok o trovách konania.

20. S poukazom na uvedené odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku, ktorým v prevyšujúcej časti žalobu zamietol a v súvisiacom výroku o trovách konania ako vecne správny podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdil.

21. O trovách odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa § 396 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 1 CSP. V odvolacom konaní bol úspešný žalovaný, ktorému však z obsahu spisu žiadne preukázateľné trovy odvolacieho konania nevyplývajú, preto mu ich náhrada nebola priznaná a procesne neúspešný žalobca nárok na náhradu trov odvolacieho konania nemá.

22. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods. 2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).